

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a laptulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyiltér sora 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás-üzletében és a szerkesztőnél fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

Ünnep után.

Zombor, 1898. aug. 22.

Az egész országban megünnepelték ez évben is Szent-István napját. Méltó nap a megünnepelésre, mert rendkívüli a fontossága és jelentősége.

A monárkia, a magyar királyság megalapításának emléknapja ez a Szent-István király napja. Két esztendő múlva épen kilencszáz esztendő lesz ez a magyar királyság. Erre a nevezetes centennáriumba, a magyar monárkia kilencszáz esztendő jubileumára már nagyban folynak az előkészületek. Ekkorra elkészül Szent-István király ércszobra is ott a budavári halász-bástyán és ennek leleplezése az ünnepi program egyik fényes pontját képezheti. A magyar királyság megalapítója iránti kegyelet kifejezése valóban méltó központja lehet az ünnepélynek, melyet Szent-István király megkoronázása napjának kilencszázados évfordulóján lehetne megtartani. Társadalmi uton, nevezetesen a fővárosi lelkészek körében már megindult a mozgalom, hogy az 1900 ik évi Szent-Istvánnapot minél fényesebben megünnepeljék. Nemzeti záradokokat akarnak szervezni az ország minden vidékéről. A szent jobb kéz körmenetén pedig részt vesz minden megyés püspök az ő papságának küldöttséivel. Ez lenne az ünnepély egyházi része, de valószínűleg a hivatalos és nem hivatalos Magyarország is ki fogja venni a részét a magyar királyság, a magyar monárkia kilencszáz esztendő jubileumi ünnepén, hisz a magyar példásan hű monárkikus érzésű nemzet. A mily erősen ragaszkodik az alkotmányos szabadság intézményeihez, ép oly rendületlen hűve a királyság eszméjének. Ezt fel nem cserélné a császársággal, sem a köztársasági formával soha, semmi áron. A magyar republikánusok ismeretlenek a világtörténelemben, bár nincs olyan nemzet, melyben néha a republikai törekvés fel nem támadt volna. Nálunk ilyen republikánus párt soha sem volt. Az 1848-iki szabadságharc alatt is csak a tulzók hirdették a köztársasági eszméket.

Es ezeknek a rektor spirituális, Szemere Bertalan, kezébe kerítvén a szent koronát, elvtársai unszolására sem merete összetörni és darabonként a Dunába dobni azt, mint a hogy tanácsolták neki, hanem Szent-István koronáját elásta

Orsovánál, hogy ne kerüljön az osztrák hatalmasok kezébe. Nem mert kalapácsot, fejszét emelni erre a nemzeti szent kincsre, karját visszatartotta a magyar nemzet kiirthatatlan monárkikus érzése, melyet még a forradalmi harc szenvedélye sem tudott kiűzni Szemere Bertalan szívéből. Megelégedett azzal, hogy csupán a szarnoki hatalom poroszloí elől egy időre elrejtette ezt a nemzeti kincset, de meg nem semmisítette, bizvást arra gondolt, hogy majd az alkotmányát visszavívandó nemzetnek sértetlenül visszaadja ősi kincsét. Ime a magyar ember még a legnagyobb kétségbeesésében is bizik a magyar alkotmányosság diadalában, a független magyar királyság eszméjének érvényesülésében.

Nincs nagyobb bűn tehát, mint az a politika, mely a magyar nemzet ezen zavartalan, tiszta monárkikus érzésének meghamisítására, megzavarására, elhomályosítására törekszik. Ez a nemzet semmi féle más jogcímen nem tűr maga felett egyeduralkodót, semmiféle más formában nem ismeri el a monárkiát, mint csak az immár kilencszáz éves alkotmányos, független magyar királyság alakjában és történelmi jogcímen. A magyar királyságnak ez az antikvitása és minden isteni és emberi jogok szerinti feltétlen legerősebb legitimitása a magyar korona viselőinek a legfőbb, a legfényesebb dísz adja meg, a melyet csak földi uralkodó viselhet. Szerezhetnek a hódítók országokat, koronákat, kincseket, miként Napoleon tévé; felvehetik a legnagyobb uralkodói címeket, a melyeket a világban csak viseltek, de ez mind csak hű ragyogvány az ősi magyar királysághoz képest. Mert ez igaz gyöngy, természetes valóság. Azok pedig csak olyan mondva csinált húságok, melyekkel szerencsés hódítók és zsarnokok önmagukat felcicomázzák és viselik addig, míg a szerencse napja be nem borul felettük.

Ehhez a magyar szent koronához, a magyar királyság eszméjéhez fűzött megdönthetetlen, a hamis proféták által soha ki nem irtható és meg nem hamisítható erős hitünkben keressük és találjuk fel a magyar nemzet fenmaradásának és jövőjének biztosítékait, zálogát. A mig feltétlenül, ernyedetlenül ragaszkodunk a magyar független királyság eszméjéhez, a magyar alkotmányos monárkiához, addig bizhatunk benne, hogy él a magyar nemzet ezen a hazán. Addig bennünk

be nem olvashatnak egy nagyobb birodalmi egységbe, viszont addig szét nem válunk területi darabokra, hanem kibonthatatlan kikezdetetlen szilárd állami egységet képezzünk, melybe be nem hatolhatnak, a melyet el nem sodorhatnak a helyéről a körülöttünk kavargó federalizmusnak tajtékzó hullámai. Ez a magyar királyság sziklaszilárdan áll a hullámok csapkodásai között és továbbra is teljesíteni fogja azt a világtörténelmi hivatását, a melyet az isteni gondviselés az alapító Szent-István királyunk által kijelöltetett ennek a magyar nemzetnek, ennek a magyar birodalomnak számára. Ezt a lelki erőt, ezt az öntudatot növelje, gyarapítsa minden magyar, az első magyar király emléknapján.

Tanítók gyűlése. A katolikus tanítók bizottsága pénteken délelőtt tartotta az első gyűlést Budapesten, a papnevelő intézet dísztermében. A gyűlést mise előzte meg az egyetemi templomban, a melyet Horng Károly b. püspök, mint az egyesület védő-elnöke szolgáltatót. A mise után küldöttség hívta meg az elnöklésre Horng báró püspököt, a ki a gyűlést rövid imával nyitotta meg s aztán fölolvastatta a biboros hercegprímásnak a kath. tanítók országos szervezésére vonatkozó leiratát. Következett annak a kérdésnek a tárgyalása, hogy a volt kath. tanítói kongresszus előadónak munkálatai milyen módozatok szerint terjesztessenek föl a hercegprímáshoz s a püspöki karhoz. A tárgyhöz hozzászólt Mócsy Antal orsz. képviselő, Csávoszky József kanonok, Fonyó Pál ó-becsei plébános, Ember Károly alelnök s aztán elhatározták, hogy az egyes előadói munkákat — Horng püspök adománnyából — kinyomatták s aztán, rövid memorandum kíséretében, együttesen terjesztik föl a püspöki karhoz. A gyűlés tagjai ugyanaznap délelőtt testületileg tiszteltek a hercegprímásnál s délután folytatták az alapszabályok tárgyalását.

Az ev. ref. tanítók országos egyesülete ugyancsak pénteken délelőtt 9 órakor tartotta meg a Lónyay-utcai ev. ref. főgimnázium dísztermében Sinka Lajos krassói tanító és Kiss Áron tanító elnöklése alatt évi rendes közgyűlést. A két elnök üdvözlő szavai után Burka István debreceni tanító tartott előadást a Tanítók Lapja fontos missziójáról, keserűen konstata, hogy a Tanítók Lapja kevés anyagi s még kevesebb erkölcsi támogatásban részesül. Vincze József földesi tanító a népsik. tauterv revíziójáról olvasott föl beható tanulmányt. Indítványát, hogy az ev. ref. tanítók egyházkerületenkint szervezkedjenek s egyházkerületenkint állapítsák meg, milyen könyveket használjanak tankönyvekkül, többek hozzászólása után elfogadták. Sinka Lajos krassói tanító „Nevelésünk és vallásoktatásunk“ címen tartott előadást. Simon Károly hadházi tanító a népoktatástörvény

A „BÁCSKA“ tárcája.

A GYÉMÁNTKÖSZÖRŰS.

R. Bonin II. regénye.

Fordította: Szöllösi Jenő.

(Folytatás.)

(25.)

Huszonharmadik fejezet.

A világító torony titka mind erősebben és erősebben vonzotta Synder kisasszonyt. Addig-addig rándult ki, míg végre mégis csak meglelte azt a fiatal embert s szóba ereszkedett vele.

Természetes, hogy már az első szónál elszólt minden kételye. Most már látta, hogy nem téved, ez az ifju Sivers Pál és senki más; sőt végül meg is kérdezte tőle, vajjon nem Sivers Pál-e a neve s nem volt-e az édes atya gyémántkőszőrűlőjében alkalmazásban. A kérdezett minden bábózás nélkül, nyíltan és nyugodtan igenlőleg felelt.

A világító torony titka így kipattant Synder Dorottya kisasszony előtt s ő mégis sűrűn, nagyon sűrűn rándult oda ki, hogy Sivers Pállal eltere-ferélje az időt. Sokkal műveltebbnek és érdekesebbnek látta azt a fiatal embert s többre becsülte a fírdó minden elegáns urfiainál, a kik körülötte nyitásgötek s Amsterdamban neki bódoltak. Sivers Pál egyszerű finomsága s kedves modora bámulatosan lebilincselte a leányt. Elragadóan szépnek is látta, tiszta, igaz szívűnek hitte, szóval minden szépet és jót betudott neki, úgy tűnt fel előtte, mint a kibez hasonló fiatal embert még nem látott. Ez maga volt a tökéletesség, a szeretetreméltóság. Kora reggeltől késő estig a világító toronynál, közelében szeretett volna lenni, hogy magába szívassa Sivers Pálnak az édes beszédjét. Ugy el szeretett vele csevegni.

Ma ismét ott állt Pál mellett. Kibámult a nagy tengerre. A világító toronynak most is ész nélkül repült a sok vándormadár. Máskor úgy megbámulta őket a

leány; de most bizonyosak lebetünk benne, hogy észre se veszi a röpködésüket.

Kitetszett a szeméből, hogy máshol jár a figyelme s hogy a máskor oly vig, de biggadt leánynak most valami bántja a szívét, mint a ki szeretne valamit mondani, de nincs hozzá elég ereje, bátorsága.

— Tudja-e azt maga, kezdé végre, nagy nehezen, hogy magát egy nagyon gonosz tett elkövetésével gyanúsítják? melynek én azonban hinni nem tudok.

— Gyanuban állok? kérdé Pál elcsodálkozottan.

— Igen! csupán gyanúsítják! válaszolá Dorottya. Egész bátározottsággal állítja, hogy a műhelyünkben eltűnt rendkívül értékes gyémántot maga vitte volna magával, mikor tőlünk kilépett.

Pál elsápadt.

— Ki mondta ezt? kérdé fájdalmasan.

— A vizsgálat alkalmával egyedül maga jöbített gyanuba, szolt a leány. Nyomozták, köröztek magát, most is teszik, de nem akadtak nyomába. Nem tudná-e magát valahogy úgy igazolni, hogy az ártatlansága világosan kitűnjék?

— Csak annyit mondhatok, hogy nem vittem magammal egy hajszálny gyémántot sem, szolt Pál, és életem s viselkedésem be is fogja ezt bizonyítani.

— Hát nem sejt-e legalább, hogy ki vihette el a követ? Allitól a maga szobájából vészett el, talán egy munkás, a ki segédkezett a szobában, faggadta busan Dorottya.

— Buitent gondolja, kérdé Pál.

— Azt hiszem, ugy hívták.

— Ha valaki lopott, ugy azt csak Buiten lophatta el; szenvedélyes kártyás, arra emlékszem, szolt Pál.

Beszélgéstüket megzavarta egy kiáltás. A főór lehívtatta Pált.

elbucszott a kisasszonytól s lesietett a lépcsőn. Nem. Al rá Synder kisasszony is, a ki ma semmi gyönyörködni valót nem látott a tájon.

A mikor Pál leért a vendégszoba elé, két városi rendőrt látott maga előtt. Pál belépett velük a szobába, utának becsukódott az ajtó.

— Önt Sivers Pálnak hívják? hallá kívülről a kérdést Dorottya kisasszony, ki szintén leért.

— Ugy hívnak.

— Párizsi születésű, gyémántkőszőrű?

— Igen.

— Legutóbb Synder O. és M.-nél Amsterdamban foglalatokodott, ugy-e?

Dorottya figyelmesen hallgatódzott.

— Mind igaz! szolt Pál.

— Ön a van Heeren kapitánynak, Rotterdamból, a Donna Anna hajójának legénységéből, a kit Lipót kapitány mentett meg s idáig hozta.

— Ugy! való, erősíté Pál.

— Ön tehát, — hallá a hallgatódzó kisasszony — hollandi megkeresés folytán, a törvény nevében foglyunk s felhívjuk kövessen bennünket.

Hirtelen felpattant az ajtó s Dorottya ott állt az urak előtt.

— Uram! Én régóta ismerem e férfit, annak a a leánya vagyok, a kit ő állítol megkárosított; ez az ifju ártatlan, jót állók érte, — leteszem a biztosítékot.

— Nagysád, mi nem vagyunk arra felhatalmazva, hogy itt vizsgálatot indítsunk, ítéletet hozzunk, hanem egy külföldi kormány megkeresésére, felsőbb parancsra annak kell engedelmesskednünk s utasításait végrehajtani.

— Tiz — huszezer frankot teszek le biztosítékul s jót állók azért is, hogy ez az ember nem mozdul el innen, erősködött Synder kisasszony.

— Kedves kisasszonyunk, ebben az esetben nem fogadhatunk el biztosítékot s e férfit ki kell szolgáltatnunk minden áron, szoltak udvariasan a rendőri hivatalnokok.

— Ugy isten vele, Sivers uram! szolt elfojtott zokogással Dorottya. Egyszerre értünk Amsterdamba.

revizióját sürgette hosszabb előadásban. A pénztári jelentés fölolvastása s néhány jelentéktelenebb folyóúgy elintézése után a közgyűlés, az elnök köszönetet mondó szavai után, véget ért.

Ujdonságok.

Személyi hír. Türr István tábornok jövő hó 7-én rokonnak látogatására Bajára érkezik.

Kinevezés. O-Felsője a király Eszenyi Sándor szabadkai kir. törvényszéki aljegyzőt a gyulai kir. jbi-róságához albiróvá nevezte ki.

Athelyezés. O-Felsője a király dr. Magay Sándor szabadkai kir. törvényszéki bírónak járásbírói minőségben a bajai járásbírosághoz saját kérelmére leendő athelyezését megengedte és neki egyidejűleg az ítélőtábla-bírói címet és jelleget adományozta.

Athelyezés. Dr. Major Károly és Székely István, zombori állami főgimnáziumi rendes tanárok, a gyöngyösi főgimnáziumhoz helyezték át.

Vasuti pótbéjárás. Az ó-becse-ujvidék titeli vasut vonal irányára lényeges változást szenvedett Csurogh, Zsablya, Temerin, Kovil-Szent-Iván, Vilova és Felső Kovil határain, miért is pótbéjárás eszközöltetett, és ennek befejezte után a végleges építési engedély ezen községek határain is kiadott. A bizottság elnöke dr. Barthos Andor és a kereskedelemügyi miniszteri főmérnök Lázár Lajos volt. Eszerint a vasuti vonal immár végleg megállapított és hír szerint jövő tavasszal már annak megnyitási ünnepélyét is megüli.

Lóverseny Zomborban. A vármegyei gazdasági egyesület által Zomborban rendezendő lóverseny október hó 9-én lesz megtartva. Közlebbi részleteket jövő számunkban közölünk.

Táncfűzérke. A zombori tanulóifjúság — a vakáció befejezése után — folyó hó 30-án „Elefánt” szállóban táncfűzérket rendeznek. A táncja jövedelmet a városi szegényalap kapja.

Uj ügyvédi iroda. Mihályi János nyug. vármegyei árvaszéki elnök Zomborban ügyvédi irodát nyitott és mint értesülünk, különösen örökösödési, urbéri (bírtok tagosítási s legelőfelosztási), gyámhatósági és közigazgatási ügyekkel szándékozik foglalkozni, mint-hogy az ily természetű ügyekkel — 26 évi vármegyei hivataloskodása alatt mint tiszti főügyész és árvaszéki elnöknek — elég alkalma volt részletesen megismerkedni.

Lótenyésztők figyelmébe. A kecskeméti m. kir. 4. honvéd huszárezred parancsuoka Telléry István alvezetésű a következő átiratot intézte Szemző Gyula urhoz, mint a Bács-Bodrogh megyei lótenyésztő bizottság elnökéhez: A feuti ezred részére f. évi szeptember hó második felében 60 darab nyereg alá alkalmas teljes kora, vagyis oly pótlólovak fognak a 325 friban meghatározott átlagárért bevásároltatni, melyek jövő tavaszra az 5. évet betöltik és 7 évnél nem idősebbek. Minthogy a lovakat amennyire csak lehetséges, kereskedők kizárásával, közvetlen a tenyésztőtől óhajtanám beszerezni és e célból az avató bizottsággal a tenyésztők birtokaira vagy pusztáira is, hol alkalmas lovak vannak, készséggel kiszállok. Kérem nagyságodat, sziveskedne az ügy érdekében velem a vármegye területén levő azon itt még ismeretlen tenyésztők nevét és lakhelyét közölni, kikkel ez irányban már most érintkezésbe léphetnek. Megjegyzni kívánom, miszerint amennyiben egyes gazdáktól jutányosabban bírok lovat venni, az így felmaradó pénzösszeget nemesebb fajú lovaknál az átlagára egész 400 frtig ráfizetem.

Virilisták névjegyzéke. Zombor szab. kir. város tanácsa részéről köztudomásra hozatik, hogy az 1886. évi XXI. t. c. 25. §-ának rendelkezéséhez képest a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzéke az adóhivatali kimutatás alapján minden évben a városi igazoló választmány által összeállítandó, illetve kiegészítve lévén, ehhez képest a folyó évről elkészített adókimutatás az igazoló választmány összeállítása előtt és pedig folyó évi augusztus hó 22-étől augusztus hó 30-ig Gyurisits György városi főjegyző hivatalos helyiségében betekinthető, a netáni felszólalások pedig ugyanezen idő alatt a városi polgármesternél benyújthatók.

— Isten önnel, kisasszony; hálásan köszönöm szives részvétét, szolt Pal.

Dorottya izgatottan hagyta el a szobát s lesietett. Erre Pal összedobta holmiját, elbucszott a fődtől s a rendőrhivatalnokok kíséretében a városnak tartott. Ezalatt Synder Dorottya is hazacsolnakázott. Komornája oda volt a meglepetéstől, mikor a kisasszony a számlát kérte vele s utasítást adott a rögtöni csomagolásra. Ő maga is segédkezett ebben, miközben folyton óráját nezegette. Néhány órával Pal elutazása után ő is kihajítottak a vasuti állomásra s expresszvonaton indultak haza felé.

Elmenreich Rebeka kisasszony életében — még kisasszonynak hívjuk, noha van Heerené asszony cím illette meg — valami hallatlan, meglepő változás állott be: Samuel bátyja prokuristája útján tudtára adta, hogy ezután évi díjat hatszáz talléra emeli fel s ennek megfelelőleg a hat óra szóló első részletet ide csatoltan folyósítja.

Az öreg nő reszketett örömben e tudósítás hallatára s könybe labadt a szeme a bátyja jószágán; aztán gondolkodóba esett. Ugyan mi adhatta magat elő? Kérdő önmagától. Vajon összefügg ez a dolog azzal a szörnyűséges kihallgatással és vallatással, melynek a multkor ala vetettek s ahol az igazat kellett megvallanom? Azt hittem, mindent megtagad majd tőlem, ha megtudja s ime most gazdaggá teszen: csak nem vitte mindezt az a szörnyen barátságos, sasorru ember kereszttől? Mindenesetre szép a bátyám gondoskodása! Oh, ha régebb is így tett volna! sóhajtott az öreg nő könyves szemmel, akkor utána járhattam volna a birnek, kifürkészem hol a fiam, vajjon igazán meghalt-e? Mert én érzem, én nem tudom elhinni azt; érzem a szívem, mindig azt sugja, hogy el, hogy nem halt meg; de most, most már késő, husz esztendő szallt el azóta s én öreg, gyenge, tehetetlen vagyok. A bátyámtól mégis szép, hogy most így gondoskodik rólam, mikor annyi banatot, keserűséget okoztam neki. Igazsága volt, mikor azt mondta, hogy cserben fog hagyni az, akiben bízom; hogy ő egy önző, keményszívű keresztény, aki a világon mást nem szeret, csak magát s aki engem szerencsétlenné, boldogtalanná fog tenni. El is hagyott, mormogá tovább az eltes nő

Beírás a zombori állami főgimnáziumban. Alulírott gimn. igazgatóság tisztelettel értesíti a n. é. közönséget, hogy az 1898/9. iskolai évre szóló beírás folyó évi szeptember 1., 2. és 3-án délelőtt 8—12-ig fog eszközöltetni. Az I. osztályba és a más intézetből jelentkező tanulók tartoznak a mult évi iskolai bizonyítványon kívül keresztlevelüket és himlő-oltási bizonyítványt is bemutatni. Az I. osztályba bizonyítvány nélkül jelentkezők fölvételi vizsgálatot tesznek. A javító és pótló vizsgálatok szeptember 1-én délután 3 órakor fognak megtartatni. Az 1898/9. iskolai évben a következő reudkívüli tantárgyakra is lehet beiratkozni: a) francia nyelvre, előadja Jeszenszky Dezső tanár; a) fizetendő díj egész tanévre 10 frt; b) gyorsírásra, előadja Racz Soma tanár; fizetendő díj egész évre 5 frt; c) zenere, tanítja Csajovacz János zenemester; fizetendő díj egész évre 10 frt; d) műtetre, előadja Ferencsik Lajos tanár, fizetendő díj egész évre 1 frt. Zombor, 1898. augusztus hó. A gimn. igazgatóság.

Eljegyzés. Almási dr. Kovacsich Kálmán, ó-becsei szolgabíró eljegyezte nedeczi alsó- és felső rutkai Rutkay János es. és kir. kamarás, huszárezredes leányát, Tini kisasszonyt.

Tanítók választása Ó-Becsen. Ó-Becsen az úresedésben volt tanítónői állásra Rully Mária, az úresedésben volt tanítói állásra pedig Laczkovits Antal választattak meg.

Adakozás a Mezey-szoborra. A Német-Palánkán felállítandó „Mezey Károly” szobor javára újabb a következő adományok folytak be: Legutóbbi kimutatásunk szerint együtt volt 502 frt 21 kr, azóta ismét befolytak a következő adományok: Boros Ignác 10 frt, dr. Vojnits István, Reszely Károly, Boros Teréz 5—5 frt, Fischer Nandor 3 frt, Boros Bella, Boros Elvira, Boros Olga, Garancsy György, Szlávi János 2—2 frt, Szlávi Janosné 1 frt 50 kr, Müller József, Berkovits Márk, Berkovits Rezső 1—1 frt, Szlávi Kornél, ifj. Szlávi János, Szlávi Bela, ifj. Zanbauer Agoston 50—50 kr. Összesen 546 frt 71 kr. A szoborbizottság ez adományokért köszönetét nyilvánítja, egyúttal pedig miund-azokat, akik a nemes emberbarát emlékeztetének méltó megörökítése okából emelendő szobor költségeihez hozzájárulni óhajtanak, felkeri, miszerint jószívű adományaikat Cservenyi Antal ur címére Német-Palánkára mielőbb beküldeni méltóztatassanak.

Értesítés. A zombori községi iparos tanonciskolában a tanoncok beiratása az 1898—99. tanévre folyó évi szeptember hó 6., 7., 9., 10-en délután 6 órától 8 óráig fog eszközöltetni a rajzterem helyiségében. A tandíj 3 frt, melynek első felét a tanonc miudjárt a beiratás alkalmával, a másik felét pedig 1899. évi február hó 1-én tartozik megfizetni. Az iparosok felkértenek, sziveskedjenek tanoncokat a mondott időben beírattatni és szorgalmasan az iskolába járattatni, mert az 1884. évi XVII. t. c. 157. §-a értelmében 20 frttól 200 frtig terjedő pénzbírsággal büntetendők. Zombor, 1898. évi augusztus hó 22-én. Temunovich Jozset, igazgató.

Jarvány Ó-Becsen. Ó-Becseről írják, hogy nagy mértékben pusztit a difteritisz. A belburut is szedi aldozatait.

Elégett gyermek. Dudvarzski Krsztánál, ki nemrég költözött át Csuroghról Moholyra, nagy szerencsétlenség történt. Felcsége 3 éves fiacskájával maga lévén a háznál, az istállóban végzendő teendői folytán a fiacskát a szobában magára hagyta. Egyszerre csak keserves sirást és jajgatást hallott, de azon véleményben volt, hogy a gyermek ő utána sir, dolgait bamarjában végezve sietett a szobába. Megdöbbenő látvány tárult ekkor szemei elé. A gyermek ruhái és az ablakfüggönyök lángban állottak. Az anya rémes kiáltásaira összeszaladt szomszédok eloltották aztán a tüzet, de a gyermek oly éheletű süléseket szenvedett, hogy még aznap seibehe belehalt.

Vizbefut. Ujvidékről írják: Mózes József 17 éves képaragó segéd 2 társával a Dunánál fűrdött. Mózes dicsékedett, hogy ő a Dunát ketszer át tudja uszni egymásután pihenés nélkül, át is uszta szerencsésen a Dunát, de mikor visszafelé uszott, a part közelében görcsöt kapott s elmerült; holttestét kifogták.

s végig szaladt keserű emlékezeisein . . . egészen rabja volt ama szöke nő bábájának; de hogy édes gyermekét és engem így dobott a semmiségbe s ne gondoskodott volna felőlünk, azt el nem hishetem róla, bizonyosan meghalt, Samuel nagyon szigorú szemmel ítélte felette.

Aztán régi divatu szblajvt és esernyőjét magához vevén, kiballagott a kikötő töltésutjára. Kötött, mint mindig husz éven át, lesve, várva a hajókat. Mindennap csökkent a vágya, a reménye, a kívánsága, már beletörődött, hogy hiába is várja ő az érkezést egyiknek is, meg a másiknak is. Több óra hosszat tilt most is ott, aztán felemelkedett s elballagott községe papjához, ki mindig résztvevő szívvél volt iránta, pedig kerülte a templomát.

— Tisztelettel uram, kezdé az öreg nő, szabad ezután a kétéseimet a szegényeknek felajánlanom?

— Talán örökölt a kisasszony? kérdé a lelkész.

— Nem, a bátyám uri kegydíjat biztosított a számomra s nem vagyok többé kénytelen vele, hogy pénzért kössék másoknak. A kötéssel azonban fel nem tudok hagyni, már véremmé vált. Nagyon megszoktam.

— Jó szerencsét kívánok és boldogságot javult helyzetében, szivemből örvendek rajta s örömmel teljesítem kívánságát. Engedje meg nekem, kedves kisasszonyom, hogy ez egyszer egy kérdést intézzek önöhöz, mely már régóta foglalkoztat. Már husz éve ismerjük egymást — ahogy tudom, ön hitünket vallja — nem oktan kíváncsiságból kérdem, kedves kisasszonyom, folytatá a lelkész, nem is szemrehányásképp mondom s nem akarok önre pressziót gyakorolni — miért nem látogat ön el, de husz év alatt egyszer sem, a templomunkba?

— Megvallom önnek, tisztelendő atyám, felelt a nő. Egy férfi iránti szerelmemből tértem át e hitre — kedves előttem a keresztény is, a zsidó is — szivem azonban zsidóul érez, oda húz; valami fájó, nyomasztó érzés fog el a templomunkban, úgy érzem, hogy nyilak és kövek szakadnak rám, amiért hogy magukhoz betolakodtam. Éketmek csak egy kívánság van még, ha teljesíthető tisztelendő atyám, hogy holtom után zsidó temetőbe fektessenek nyugalomra, négy szál deszka közé zsidó rítus szerint.

A szülők figyelmébe: A zombori róm. kath. elemi iskoláknál az iskolai év jövő szeptember hó 5-én fél nyolc órakor tartandó ünnepélyes „Veni Sancto” után fogván kezdetét venni, van szerencsém a zombori róm. kath. iskolaszék által május 18-án tartott gyűlésből köz-tudomásra hozni a következő megállapodásokat:

a) Beiratkozás. A Zombor városi róm. kath. mindkét nemű népiskolában — egy a felső népiskola I-ső és II-ik leányosztályában — a tanulók felvétele a jövő iskolai évre szeptember hó 1., 2. és 3-ik napján reggeli 9 órától 12-ig történik, mely alkalommal minden tanuló szülőjével, vagy annak helyettesével tartozik megjelenni azon osztály helyiségében, melybe rendszerint beiratandó lesz. Ezen beiratkozás alkalmával az 1891. évi 43. t. c. 10. §-a értelmében az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap részére minden népoktatási tanintézetbe járó tanköteles gyermek után az illető tanító kezébe fejenként 15 krnyi hozzájárulási díj fizetendő le, (eme kötelezettség alól csupán a zárdaiskolába járó növendékek vétettek ki.) Ugyancsak ezen alkalommal minden tanuló a „népiskolai rendszabályzat és értesítő”-re 5 kr. az iskolai év folyamán elfogyasztandó tétta fejében pedig 10 kr. tartozik fizetni. Az első osztályba csak oly tanulók vétettek fel, kik 6-ik élet-évüket már betöltötték: miért is szükséges, hogy e körülményt az illető tanító előtt születési bizonyítványával igazolják. (Emez igazolványok a lelkészi hivatal által augusztus 31. szeptember 1., 2. és 3-ik napján délelőtt 9—12 óráig díjtalanul állítattak ki a beiratások sz. iskola-igazgató felügyelete alatt és ellenőrzése mellett eszközöndök.

A központi fiú- és leányiskolába a belvárosi, felsővárosi és cservenkai, egy a szelenei városrészből a stápari ut végéről a „Tigris” vendéglőn túl egész az övezgy Csíhásci úrnő házáig, azután a „Fehér galamb” koresmától a polgári kaszinóig és ezen saroktól az apatini ut baloldali levő sorházakban, végül az Apolló, Árpád-barát, madár-, lizst-, orgona- és kalap-utakban lakó első és második osztályú, továbbá a harmadik osztálytól kezdve a város bármely részében lakó tanköteles róm. kath. és helvét vagy evangélikus vallású tanulók feltétlenül: — más vallásfelekezeti helybeli, vagy általában vidéki tanköteles gyermekek pedig csak azon esetre vehetők fel, ha azt az egyes osztályok térmagsága megengedi. A szelenei városrészt fentjelzett utcainak kivételével minden egyéb ottani I-ső és II-ik osztályú tanköteles a szelenei iskolába, a bánáti városrészből lakók pedig a bánáti osztályokba lesznek felvéve.

b) Tandíj. Az összes népiskolákban (ide értve az apácák vezetése alatt két felső leányosztályt is) azon róm. kath. és protestáns gyermekekre nézve, kiknek szülői, vagy ezek nem léteben gyámjai állandóan, vagy hivatalos állásuknál fogva bár ideiglenesen is a város területén laknak és személyes kereseti adójukat Zomborban fizetik, vagy a közös hadsereg, honvédség és esendőség tönyleges, illetve nyugdíjas állományához tartoznak, az oktatás s nygven es: ellenben a vidékiek, tekintet nélkül a vallásra, vagy a helybeli görög keleti és izraelita vallású tanulók után a népiskola 6 osztályában egyenkint 10 frtyai évi tandíj — és pedig szept. 1-én és febr. 1-én öt-öt frtyai előleges részletkben — fizetendő a kath. iskolaszéki penztárnok kezébe, kiknek nyugtája azután az illető tanítónál bemutatandó lesz. — A felső népiskola I-ső és II-ik leányosztályába iratkozó gör. kel. és izr. vallású tanulók 20 frtyai évi tandíjat fizetnek: és pedig szept. elején és febr. 1-én 10—10 frtyos előleges részletkben. — Azon növendékek, kik után a köteles tandíj a jelzett napokon pontosan be nem fizetettik, az iskolából azonnal és feltétlenül eltávolítandók. Megjegyeztetik még, hogy miután a gör. kel. és izr. vallású tanulók csak feltételesan, vagyis csak azon esetben vétettek fel, ha ezt a tanterem térmagsága megengedi: ennek következtében ezek beiratkozása csak szept. 5. és 6-ik napján fogadtatik el.

c) Óvoda. Az apácák vezetése alatt levő kisdud-óvodába a rendelkezésre álló két óvodai terem nagyságához képest első sorban az 5 éves, azután a 4 éves, végre a 3 éves róm. kath. helybeli mindkét nembeli gyermekek vétettek fel, szintén az iskola-igazgatónak felügyelete és ellenőrzése mellett: más vallású vagy vidéki gyermekek pedig csak azon esetre, ha ezt a két tanterem térmagsága megengedi.

A kisdud-óvodába járó minden gyermek után havonként előre 1 frtyai díj fizetendő az óvoda vezetőjénél, ki azt összegezve, az iskola-penztár kezébe adják nyugta mellett beszállítja. Azon gyermekek, kik után az óvodai díj évközben előre le nem fizetettik, az óvodából azonnal haza küldendők.

Ezen óvodai díj alól felmentetik azon 30 szegény gyermek, kiknek az egyházközség a zombori magyar jótékony nőegylet kérelmére ingynehelyet engedélyezett. Ezek szülői szegénységüket a városi tanács által kiállított szegénységi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni s e gyermekek közül is előbb az 5 éves, azután a 4 éves és végre a 3 éves róm. kath. mindkét nembeli gyermekek fognak a jelentkezési sorrend szerint felvétetni. — A zombori r. k. iskolaszék.

Iskolai értesítés. Az uj-verbázi államilag segélyezett községi algimnáziumban a tanulóknak az 1898/9. tanévre való felvétele f. évi szeptember hó 1., 2. és 3. napján, mindig délelőtti 9—12 óráig fog eszközöltetni. Ugyanezen napok délutánjain a javító-, esetleg magánvizsgálatok is fognak megtartatni. Szeptember 1-én kizárólag csak a helybeli, szeptember 2. és 3-án pedig a vidéki tanulók vétettek fel. A felvételnél a tanuló atyja, vagy annak helyettese kíséretében személyesen tartozik megjelenni és az előző osztály bizonyítványát bemutatni. Azon tanuló, ki először lép be az intézetbe, iskolai bizonyítványon kívül keresztelő levelét (születési bizonyítványát) és újraoltási bizonyítványát is tartozik bemutatni. Kelt Uj-Verbázon, 1898. augusztus 19-én. Kovalszky Lajos, algimn. igazgató.

Itt megakadt az öreg nő. Mélyen meg volt indulva.

Az öreg lelkész is meghattotta az őszinte beszéd. — Nehezen fog menni, kedves kisasszonyom, ha mi beleegyeztünk is, az ön hitorsosai sohse engednek meg, kivéven ha ön visszatér régi vallásának kebelére. — Ez bántana engem is, szolt a nő, nem akarom a hitemet forgatni, mint a köpönyeget, tévé hozzá igaz szívvél.

— Igaza van, így érzem én is. A mi temetőnkben is megleli majd örök nyugodalmát és békéjét, vigasztalta a lelkész.

— Remélem is, válaszolt az öreg nő. Ugy-e nem baragszik, hogy ily gondolatok bántanak.

— Az ön érdekében jobbnak hiszem, ha templomunkban lehetne megnyugvást, szolt a pap. Ugy mint ezelőtt, ezután is birja tiszteletemet s ha valamelyes ügyben segítségemet vagy tanácsomat áhítja, forduljon mindenkor bizalommal hozzám, igaz lelkipástorra jó tanácsot szolgál önnek mindenha még világi ügyeiben is.

Ezzel véget ért a beszélgetésük.

Az öreg nő hazasiertett s a következő levelet mesztette bátyjához:

„Kedves bátyám!

Jóságod mélyen meghattott; nem tudom kiérdemteltem-e, miután annyi banatoknak és bútkoknak voltam okozója, hogy rólam ily nemesen gondoskodik. Hálás köszönettel fogadom figyelmét. Teljesítse Isten legbóbb kívánságaidat, mindennapi imámban erre fogom őt kérni.

Hálás Rebekáé.”

A levél már másnap felbontatlanul érkezett vissza. Elmenreich Samuel a saját kezével írta rá: „Cimzett a feladót nem ismeri”. Fájó sóhaj kíséretében tette az öreg nő e levelét többi írásai közé, miket oly rég őrzött s átkötrvén azt a kopott szalaggal, visszatette az irat-csomót ósdi szekrényébe.

Rebeka egy szobával nagyobb lakást bérelt ugyan-abbban a házban; ételét a vendéglőből hordatta; egyébben azonban mitem változott régi életmódja.

(Folyt. köv.)

A tanulók felvétele a zombori felső kereskedelmi iskolában. A tanulók beírása szabályos módon csak szeptember hó 1., 2. és 3-án történik: tekintettel azonban arra, hogy az alsó és középső osztályba csak 40-40, a felsőbe pedig csak 30 tanuló vehető fel, az igazgatóság, a beíratási, könyvtári és értesítői díjaknak, összesen 3 frt 50 kr-nak lefizetése mellett a tanulók felvételét már az iskolai nagy szünetben is biztosíthatja. A felső kereskedelmi iskola három osztályból áll; az alsó (I.) osztályba oly tanulók vétetnek fel, akik a gimnázium, real, vagy polgári iskola négy osztályát sikerrel végezték el. A felső (III.) osztály tanulói a tanév végén a vallás- és közoktatási és a kereskedelmi miniszterek biztosaik jelenlétében érettségi vizsgálatot tesznek. A helybeli tanulók évi tandíja 20 frt, a vidékieké 30 frt, amely előleges felévi részletekben is lefizethető; ezen kívül fizetendő; beíratási díj fejében 2 frt, a német francia nyelvi társalgási órákért, a tornázás és vívás tanításáért felvényt összesen 3 frt, az ifjúsági könyvtárra 1 frt és az értesítőre 50 kr. Szegény sorsu, jeles tanulók teljes tandíjmentességben részesülnek és tankönyvekkel is ingyen láttnak el. — Minden egyébre nézve az igazgatóság írásbeli, vagy szóbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást és szívesen ajánl vidéki szülőknek tisztességes családokat, amelyek tanulókat havi 16-30 frt-ért teljes ellátásra elfogadják. Zombor, 1898. évi július hó. — Az igazgatóság.

Értesítés. A budapesti magy. kir. állami felső (építő) ipariskolában (Budapest, VII. ker., Damjanich-utca 28/b. szám alatt) a beírás szeptember 1. napjától 5-ig tart. Az intézet rendes tanfolyamán a tanítás tartama 3 év. Az intézet végbizonyítványa legalább két évi gyakorlati működés igazolása mellett jogot ad a közműves, a kőfaragó vagy az ácsmesterség önálló üzésére, legalább három évi gyakorlat igazolása mellett jogot ad az építőmesteri vizsga letételére. A végzett tanulók, a kik megelőzőleg IV. középiskolai osztályt végeztek, egyéves önkéntesek lehetnek. A feltételhez szükséges: a) legalább a 15. életév betöltése, b) legalább négy középiskolai (gimnáziumi, real, vagy polgári) osztály jó sikerrel történt bevégezése, c) legalább két havi építkezési gyakorlat igazolása, d) felvételnél továbbá az építő ipari szakiskolák első két évfolyamát jelesen végzett tanulók. A beíratási díj egész évre 2 frt, a tandíj fél évenként 10 frt. Az igazgatóság készséggel szolgál felvilágosítással.

Becsapott kölcsönvő. Történt O-Becsén, hogy egy embernek szüksége lett volna 3200 fortra s ez ügyben Mihályovits Uros közvetítőhöz fordult, ki Bán Géza és Pollák Lajos pénzügyőrökkel fordult s fele helyett előbb 200 forint majd ismét 200 forint vett fel, mely összegeket saját hasznára el is költötte. A fel hiába várta a pénzt s végre türelmetlenül utána járt a dolgának s kiderítvén a pénz hovatallatát, — mint levelezőnk írja — büntenyítő feljelentést tett Mihályovits ellen család és okirathamisítás vádjá alapján.

Az ittas ember. Topolyáról írják: A napokban Lőrincz Jaous egy kisse elázva beállított Rosentfeld Simon fizetése és két darab szivart parancsolt. Minthogy a szatocs felesége nem elég gyorsan szolgált ki a vevőjét, az összeszédta és eltávozott. Par perc után ismét visszajött, de az ajtó már zárva volt. Betörté tehát az ajtót és berobant az iktetbe, ott a mi kezéigébe esett összezúzta és az asztalon levő három darab literes üveget az asszony fejéhez vágta. Az esetet feljelentették a járáshíroságnál.

Nagy gabonátüzek. Ugyszólván naponta előfordul egy-egy nagyobb tüzeset, a mely tönkretesz valamelyik gazdának termését, a melybe egész reményességét helyezte. Mint Jankováczi írja tudósítónk, Kohn Lipót tinójarási berlőnek a napokban majduem az egész termése lett a tűz martalékává. A gabona keresztékbe volt rakva, a mely két napig folyton égett. Elpusztult 2650 kereszt zab, a kár mintegy 7000 frtot tesz ki. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy a tűz gondatlanság folytán keletkezett, valószínűleg úgy, hogy az egyik béres amint pipájára gyújtott az égő gyufát az egyik keresztre dobta, amitől ez meggyulladt. A gabona a Phoenix biztosító társaságnál volt biztosítva. — Egy másik gabonaégesről matheovicsi tudósítónk értesít. Ugyanis a napokban Civkovits Imréné 130 kereszt zab és 45 kereszt árpa égett le; a kár mintegy 800 frtot tesz ki, ami meg sem térül, mert a gabona nem volt biztosítva.

Öngyilkosság. Topolyáról írják: Tölgyesi Péter jobbmodu földmives a héten felakasztotta magát s mire tettét észrevették, már nem lehetett rajta segíteni. Tölgyesi iszakos ember volt s feleségét folyton ültötte verte s csak néhány nappal ezelőtt is megszurkálta. Tetteinek oka valószínűleg buskmorsóság, mert évt most négyéve lötték agyon a testvérét s az utolsó napokban mindig ezzel tételődött s többször mondta, hogy ő is követi testvérét. Szavát be is vállotta, egy napot mladtott s berugva felakasztotta magát.

Megörült. Csabi József ó-becsei posta szolgán már régebben mutatkozott az elmebaj tünetei, azért is a postaigazgatóság korábban ideiglenes szabadságra bocsátotta. A nyugalom azonban csak siettetve veszélyes baja kifejlődését, mely a napokban erősebb rohamokban jelentkezett is úgy, hogy neje és két kis gyermeke állandóan veszélyben forogtak. Folyó hó 17-en este a kleptománia is erőt vett rajta s a vendéglők, kávéházak és magánházak nyitva levő helyiségeiből szép esendesen ellopott egy butordarabot és azt nagy örömmel vitte haza s elrejtette a padlásán. Többek között egy szenvedélyes vadász uri ember fegyverét is elemelte. Folyó hó 18-an reggel kiütötte a szobából feleségét és két gyermekét s ő maga földvásárlásra vonatkozó szenvedélyes monológokkal közben letépve magyarol ruháit, nevetgélve borotválkozott. A szerencsétlen feleség jelentésére a községi orvos vizsgálat alá vette Csabi Józsefet és rajta veszélyes elmebajt konstatait, minél fogva a községi elöljáróság elezallította a szabadkai közorháza, bönnet az előhalottak szomorú országába, a Lipótmezőre fogják vinni.

Hálás vendég. A régi betyárrományikat akarta föleleveníteni O Kanizsan folyó hó 16-an éjjel Péty György újvidéki lakos. Nevezett ugyanis mintegy 36 frt készpénzzel Csantavérre indult, hogy ott magának egy lovat vegyen. Utja az ó-kanizsai tanyak között vitt el, hol Fehér Lajos jómódu és vendégszerető gazda tanácsánál más gondolata tamadt. Minthogy mint pálinkaárus a vidékkel, különösen Fehér Lajosokkal ismerős volt, amennyiben többször volt éjszakán szálláson a gazdánál, ki asztalánál mindenkor szívesen látta s töle telhetőleg

megvendégelte, nem ítőközött nehézségekbe a zenti országút mellett levő tanyát felkeresni s onnan minden szó nélkül az istállóból mintegy 150 frt értékű szürke lovat kivézetni. Az éj sötéteje mindent eltakar s már-már a furfangos Gyurka örült ezen az ártatlan csinyen, midőn veltlenül két sötét alak jön feléje az országúton s a Buskér-fele csarda előtt szétváló utat engednek a szürkeknek s a szürkén Péty Györgynek. A sötét alakok közül egyik önkénytelentl kérdi: „ki az?” Az pedig, mint tuduillik Péts György rangján alulnak tartotta válaszolni, s egy oldali dülő utra tért, dühös futásra kényszeríté az álmélködő szürkét. A sötét alakok megereztett kantárral utána. Jó ideig futhattak versenyt, midőn a sötét alakok közül az egyik elkijáltja magát, hogy álljon meg, mert baj lesz. Péty leugrott a lóról azt szelnek ereszté. A sötét alakok gyufával keresték a lovához hűtlen lett lovagot s megis találtak kevés idő múlva, amint revolverrel kezében boszuló daemontként állott a tarlón. A sötét alakok — kik az igazság kedvéért megjegyezve — az őrájatra kiktildött Molnos Péter és Kosaras József ó-kanizsai, elismerést érdemlő esendörök voltak, Péty ur gyenge keblenek involvereiket irányozva felszölitották őt az önmegadásra, mit Péty baladektalanul megeselekedett. Ezután a szürkével és Pétytel az őrájrat Fehér Lajos tanyájára vonult, hol az álmából fölriasztott gazda világrét sem akarta a saját lovát megismerni Szembesítik Pétytel s ezt régi ismerősének vallotta. Mikor a helyzetet tisztába jött, akkor látta át a szürke ügyének nagy fontosságát. Pétyet a közsegházára kísérték, hol azt vallotta, hogy szerette volna a 36 frtot is megtartani, de azt is akarta, hogy lova legyen. Később kistült, hogy gyöngye 10 esendőt Illaván töltött egy izben. Atkisérték Zentára a kir. járáshírosághoz, ahol elmélkedhettek, hogyan köszönje meg szíves házigazdájának vendégszeretét, akinek azóta elég csak azt mondani: „Lajos, tisztel a szürke” — de aztán jó is lesz tovább állni.

Két-három gimnáziumi osztályu tanuló felvétetik teljes ellátásra. Bővebbet a kiadóhivatalban.

PÁRIS.

Írta: Dr. Balaton Gyula.

Tirol bájos tájképein, borzongató jégmezői között, a vorarlbergi Feldersee és Zürichi tó kekes hullámai mellett, Svajcz vadregényes erdőborította remek hegyeségei között kibontakozva a francia fensíkon keresztül repített bennünket az express-vonat szárnyas kereke Franciaország szívébe — Parisba.

A régi nagyság magasztos alkotásai, a régi jólét gazdagságai, a régi dicsőség bü emléke lépten-nyomon előtűnik szemünkbe, megkapja lelkünk egész világát és a multak emlékein emelgungva a Lajosok és Napoleonok hatalmas városában a francia gloire csodálatában kellemsen töltjük időnket a boulevardre változatos tarkaságában gyönyörködve.

A Place de la Concorde Longsor piramisa szembe-tűnő hivallgással hirdeti a francia fegyverek dicső diadalát, míg a közvetlen közelben levő Strazburg szobor teméntelen koszorú a francia fegyvereken ejtett nagy seb felett érzett fájdalom könnyűit takarja.

Az Arc de Triumf de l'Etoile diadalíve az I. nagy Napoleon dicsőségét kevélyen hirdeti ugyan, de kellemlenül cseng meg minden francia filében az alatta Vilmoszal, Bismarckkal és Moltkéval élen bevonuló diadalmas porosz hadsereg nehéz lépteinek dühörgése. A Place de la Caroussel közepén áll Gambettának remek márvány-szobra, amint a hazaszeretet tüzevel szónokol és hatalmas beszédével lángra gyújtja a csüggedő dél-franciák szívében szunyadó hazaszeretnek már-már kialudni kezdő szikráját.

Élénk az ellentét a demokrata szobor és a Tuillériák büszke autokrata királyi laka között.

A Tuillériák, melyek folytatását képezik a Louvre királyi laknak, ezzel egyitt a világ egyik leggazdagabb muzeumául szolgálnak.

A remek műlő Venus szobor előtt épüget ott találjuk a kopirozó művészt, mint a Tician, Tintoretto, Leonardo da Vinci, Paolo Veronese, Van Dyk, Rubens stb. nagyszabású és az egész figyelmet lekötő, megragadó művei előtt.

Nagy történelmi események s világrendítő elmék emlékezetét idézik fel előttünk a Louvre minden talpalatnyi földje; s fényes kiállításu stucca d'oros termeiben épüget felleljük azt a baloldali sarokablakot, honnan IX. Károly a borzalmas Bertalan éjszakán alattalóira sítította el gyilkos fegyverét, mint képzeletünkben gyönyörködhetünk a Medici Katalin, Pompadour asszony, Maria Antoinette és Maria Josephin eselszövő, kéjtéljes és fényes udvarában. Nem változtatott a külsőn a francia izlés és pompaszeretet és hivalgás, mely emlékein csügg és nagyságát szereti fitogtatni, hirdetni.

Nem e kis level keretében való a történelmi remniscentiák ismertetése, ép azért a Hôtel d'Ville-be, Paris közsegházába vezetem a szíves olvasót, hol a legutolsó világgiallítás alkalmából vendégelték meg azt a 800 kiránduló magyart, kik a habzó serlegek kétesen lelkesítő hatása alatt — így mesélik itt — vagdosták a drága falakhoz a pezsgős palackokat és akik a tengeri betegség minden fraziséval bizonyították a magyar-francia testvéri barátság igaz voltát. Nem lesz érdektelen itt megjegyezni, hogy az egész városi tanácsot a szocialisták alkotják, kik a biztos jövő reményében már is sok tüdős intezkedéssel segítettek a tömeg nyomorán.

A francia parlament (Bourbon palota) is érdekes látványossága Parisnak. Lekötelező szíveséggel mutatnak itt meg mindent, mi az idegnet érdekelheti. Az egyik előszobában a rettentetlen Mirabeau bronzreliefjét látjuk, amint Versaillesban a király képviselőjétől a szabadságot kéri a negyedik rend részére. E kép a forradalom első jelenetét ismétli és jellegző vonásaiból mintha hallanók a szónok követelését, mely részt kér a népek, az állam alkotó elemének, — az államból s mely letörtlni kívánja a nyomor könnyeit a siránkozók arcáról és szabad egyenlőséget követel a lelancolt, de a szabad bázárért lelkesülő s ezért meghalni tudó IV-ik rendnek.

Itt látjuk a langlelkű szónokot Dantont az akarat-erőt kifejező vonásaival stb., számtalan jelenetét a nagy letérti barcnak.

De ne távozunk Parisból a Notre-Dames megektintése nélkül, hol a tiszta got stíl jut magasztos kifejezésre.

Ugyanitt említem meg Napoleon sírját a Pantheon,

kinek sülyesztett sarkophagja előtt felmagasztosul a kebel és elfogódik a szív az érezni tudó emberben.

Nézzük meg még Versailles-t, mely bár fennen hirdeti a francia udvarok fényét, de remek tavaicskái és szökőkutai, valamint műkerteszeti remekei élénk tanui voltak azon Európát érdeklő jelenetnek, midőn a bajorok szerencsétlen véget ért királya a Nagy Vilmosnak ajánlotta fel a nagy német egység hatalmas császári koronáját.

Beszélhetnék még a Monlin rouge-ról, a Bulier-ról, a boulevard-ok nyüzsgő életéről, de úgy erről, mint a huncut kokottok és a larmás camelo-k irigylésre méltó kedélyéről majd máskor.

Közgazdaság.

Néhány szó a rozs termeléséről.

A rozs mint kenyéradó gabonaem, egyike azon kultúrnövényeknek, mely hazánkban a legnagyobb jelentőséggel bír s ha mindazonáltal azt látjuk, hogy a termés eredmény tekintetében sok kivánni valót hagy hátra, azt főképez azon körülménynek tudhatjuk be, hogy gazdáink a termelés terén nem veszik figyelembe azon szabályokat, melyektől a termés sikere függ. A mag megválasztását illetőleg felhívjuk gazdáink figyelmét a montagnei és a sehlanstüdti rozsról; mindkettő bőtermő, szép vagy szemű, magas növésű, gyors fejlődésű s erőteljes szármával bír. Enyhebb klíma alatt a nyíri rozs is kitűnő szolgálatot tesz. Talajban a jómionőségű változat felé hajlik; homloktalajon is megterem ugyan, de a termés mennyisége jóval csekélyebb lesz. Kötött agyagtalajon vastag leját nyer s szalmája lesz rövidebb. A vetésforgóban helyet legmegfelelőbben éves takarmánynövény után nyerhet, mert elég idő marad a talajnak kellő előkészítésére: ily takarmány pl. a zabos búkköny. Veteljük ugyan loher után is, csakhogy ez esetben a loher beltérését ideje-korán kell végezni.

A talaj előkészítésénél arra kell törekedni, hogy a vetőszántás a vetést legalább is 8-10 nappal előzze meg, mert a rozs csak megülepedett talajban diszlik. Feltéve, hogy zabos búkköny képezne előveteményt, a talaj előkészítése abban fog állani, hogy a zabos búkköny tarlót sekélyen feltörve, nehány hét múlva — ha elég idő áll rendelkezésre — adunk egy mély szántást s a vetés előtt 8-10 nappal a vetőszántást; ha azonban az idővel takarékoskodni kell, úgy a mély szántás elmarad s helyette csak a vetőszántást adjuk. E vetőszántást egybekapcsolhatjuk az esetleg alkalmazható jövő műtrágyák elszóráásával. E tekintetben könnyebb talajon a csontlisztnak adhatunk előnyt a szuperfoszfátval szemben, mert utóbbinak könnyen oldható foszforsava ily talajon könnyen kárba mehet: ha azonban a talaj kissé kötöttebb, a szuperfoszfát alkalmazása inkább ajánlatos. A termés eredmény javulására igen ajánlatos a következő eljárás is. A vetést megelőzőleg zöldtrágyát adunk fehér csillagfűrt alakjában, ugyanakkor felhasználunk mintegy 150 kg. kénsavas-kált s 120 kg. szuperfoszfátot. A zöldtrágya virágjában alászántatván, a vetés előtt 8-10 nappal még egy szántást adunk közép mélyen. Vetése lehetőleg korán történjék, mert erősebb lesz a megbokrosodás. Tavaszig ápolásra nem szorul; ellenben tavaszkor, ha esetleg nagyon buja volna, tanácsos lesz kalaszhányás előtt lehengerezni, nehegy megdüljön, e hengerezés által gátoljuk egyrészt a tápanyag vándorlás gyors menetét, előmozdítjuk másrészt a gyökerek képződését s ezzel a növény megerősödését. A rozs tavaszi fogságát csak az esetben ajánljuk, ha a talaj nem túlságosan laza; mert ez esetben könnyen kárt tehetnének e vetésben.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-üggyvéd.

Laptulajdonos és kiadó:

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Szeptember 1-től

két ügyes segéd
nálam alkalmazást nyer.

ENGEL MÓR.

Pályázat.

Bikityen a IV-VI. magyar-német-bunyó tanítói állásra folyó évi augusztus 27-ig pályázat hirdettek. Évi fizetése 500 frt havi előleges részletekben, lakás nélkül. A tannyelv magyar, de a német, illetve a bunyó iras, olvasásra is oktatóndók a gyermekek, miért is a magyar és német nyelv teljes ismeret és a bunyóban is legalább némi jártasság megkivántatik. Az ismétli iskoláért külön díj nem jár. A kellőg felszerelt folyamodványok a bikityi r. kath. iskolaszékre címezve nt. Kuts János esperes-plébános urhoz Bikityre (Bács-megy) küldendők. Az állás szeptember 1-én foglalandó el, a mikorától a fizetés is folyóvá tétetik.

2-2 Az iskolaszék.

2598. sz. kig. 1898.

HIRDETMÉNY.

A melylyel Bezdán község elöljárósága meghirdeti azt, hogy a község mint erkölcsi testület tulajdonát képező 2 korcsma épületet, névszerint a község belterületi levő nagyvendéglőt és a Zombor és Bezdán közt elhúzódó kangotégla műt mellett fekvő u. n. kozorai csárdát az 1899. év 1-ső napján kezdődő 3 évre a község-háza tanácsstermenben szeptember hó 4-ik napján d. u. 4 órakor nyilvános szóbeli és zárt írásbeli ajánlati árverésen a legtöbbet ígérőnek bérbeadja. Tajékozásul közöljük, hogy a nagyvendéglő évi házbéré a most lejáró 3 éven át 1311 frt, a kozorai csárdáé 205 frt.

Kelt Bezdánban, 1898. évi augusztus hó 21.

Bosnyák János,
jegyző.

Balla Ferencz,
bíró.

Ajánlat.

A közigazgatási és jegyzői pályán 30 éve működő, az összes jegyzői és anyakönyvvezetői teendőket jártas, a magyar, német és szerb nyelvű oklevél, nős. — segédjegyzői, irnoki, avagy végrehajtói állást keres, jó bizonyítványokkal bír, állomását azonnal elfoglalhatja. — Cím: **Eiman Elek** okleveles jegyző **Tovarisovan.** 2—1

Vendéglő eladás.

Zomborban, szivaci-uton 255. sz. alatt, János Gusztáv ur fatereskedésének átellenében levő, a „Zöld fű”-hoz címzett vendéglő, más vállalat miatt szabad kézből eladó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos

Vass András.

Ifj. Heindlhofer Róbert

Zombor.

Idei töltésű ásvány- és gyógyvizek:

Bikszádi,	Salvator,
Borszéki,	Scheebergi,
Carlsbadi,	Selters,
Emsi,	Petőfi keserűviz.
Gießhübli,	Hunyadi
Krondorfi,	Ferencz József
Lividia,	Zrinyi
Margit,	Rákóczy
Mohai Ágnes,	Hercules,
Marienbadi,	Levics,
Polenai,	Roncegno,
Parádi,	Guber forrás.
Rohitschi,	

Borok, pezsgők, Martell cognac.

Szegedi és veronai szalámi, sajtok stb.

Cement, Carbol, Carbolineum, Tincortal nagyban és kicsinyben.

A cséplőgéptulajdonosok különös figyelmébe ajánlom I. rendű gépolajamat, nagyban és kicsinyben; továbbá **Tovotte** zsir és cylinder-olajat.

Kiadó lakás.

Zomborban, Flórián-utca 378. sz. alatt levő újonnan épült lakház, mely áll 4 szoba és a hozzá tartozó mellékhelyiségekből, **f. évi november hó 1-től** kiadó.

2230. sz.
tkvi 1898.

Árverési hirdetés.

A hódásági kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Raabstern A. fia újvidéki cég végrehajtónak Tresnyák János lalityi lakos végrehajtást szenvedő elleni 90 frt 12 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásági kir. járásbírósa) területén lévő, Lality község és határában fekvő, a lalityi 319. sz. betétben A. I. 1—3. sorsz. Tresnyák János (nős Matuszki Erzsébettel) nevén álló 413. hrsz. kertre, 414. szőlőre, ugy 415. hr. 438. ö. i. sz. ház és udvarra 457 frt, továbbá a lalityi 750. sz. tkvi betétben ugyanannak nevén álló A. I. 1. sor 1018. 2. hrsz. szántóra 117 frt, az A. I. 2. A. II. 1. és A. III. 1. sor 1327. 2., 1327. 3. és 1327. 4. hrsz. szántókra 185 frt és végre a lalityi 1007. sz. tkvi betétben A. I. 1. sorsz. ugyanannak nevén álló 1327. 1. hrsz. szántóra az árverést 62 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi szeptember hó 3-ik napján délután 3 órakor Lality községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatul fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át vagyis 48 frt 70 krt, 11 frt 70 krt, 18 frt 50 krt, illetve 6 frt 20 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törvények 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásághon, 1898. évi június hó 15-én.

A hódásági kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Zombor, bajai-ut, 17. számú teljes ház háromszáz forintért november 1-én kiadó: bővebb felvilágosítást ad **Trischler Paulin Szilbás.**

3—1

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

37433. szám.
alisp. 1898.

Arlejtési hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről ezennel közhírré tétetik, hogy az alább megnevezett munkák biztosítása céljából **folyó évi szeptember hó 2-ik napjának (péntek) reggeli 9 órakor** a vármegye székházának kistermben zárt ajánlatokkal egybekötött szóbeli versenytárgyalás fog tartatni, a melyre a vállalkozni kívánók ezennel meghívattak.

A biztosítandó munkák a következők és pedig:
1. A vármegyei székház részére szükséges emésztőgödrök építése. Előirányzott költség 953 frt 51 kr. Leteendő bánatpénz 48 frt. Elkészítési határidő az adatai napjától számított 2 munkanap.
2. Zombor-községben a törvényhatósági szarnyutnak kavicsos múttá leendő kőpítése.

a) Utófelvételi munkákat valamint a múttá építéséhez szükséges kő és kavics anyagának a Duna vagy Ferencz-szatorna rakparttól való szállítása. Előirányzott költség 12668 frt 02 kr. Leteendő bánatpénz 634 frt. Elkészítési határidő a munka átadás napjától számított 10 (tíz) hét.

b) A múttá-építés egyéb munkálatai hidak, átereszek stb. építése a szükséges anyaggal együtt. Előirányzott költség 25416 frt 90 kr. Leteendő bánatpénz 1271 frt. Elkészítési határidő a munkaátadás napjától számított 15 (tizenöt) hét.

A 2 pont alatti munkákra vonatkozó ajánlatok — miként az kírva van — külön-külön adandók be, miután egymástól elkülönítve biztosítottak.

Ezen felsorolt munkákra vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az illető versenyző, vagyis vállalkozni kívánónak a neve, polgári állása, rendes tartózkodási helye, — továbbá az ajánlatok egysegi és összes vállalati árak és pedig az utóbbiak, — ugy számokkal, mint betűkkel is kírandók és a melyekben a fennebb meghatározott mennyiségű biztosíték készpénzben, vagy a budapesti tőzsdén jegyzett és névértékig terjedő árkelet szerint számított elfogadható értékpapírokban okvetlenül esatolando és **folyó évi szeptember hó 1. napjának délutáni 5 órájáig** a vármegye alispánjára címezve nyújtandók be.

Versenyzők ajánlatukhoz az utó építéshez szükséges költség megfelelő és peeséttel ellátott mintaköveket tartoznak bemutatni és amennyiben ezt elmulasztják, ugy ajánlatuk figyelembe nem fog vétetni. Az ajánlatok ugy adandók be, hogy mindegyiknek borítékára a szükségesek, vagyis az ajánlattevő neve és lakohelye, továbbá amire az ajánlat tétetik és végre a bent levő bánatpénz összege világosan feljegyzendő, megjegyeztetve, hogy a kített határidőn túl beérkező, vagy az előirt kelleket bármiképpen nemkülöző ajánlatok, valamint az utóajánlatok figyelembe vételi nem fognak.

Azok kik a felsorolt vállalatokra nyilvános szóbeli versenytárgyalás útján kívánják pályázni, kötelesek az illető vállalatra nézve fennebb kikötött biztosítékot a szóbeli árlejtést megelőzőleg lefizetni, különben az árlejtésben részt nem vehetnek.

A szóbeli árlejtés megkezdése előtt az abban résztvevni szándékozók tartoznak kijelenteni, hogy az illető vállalatokra vonatkozó részletes árlejtési feltételeket és egyéb kapcsolatos előirányzati okmányokat tökéletesen ismerik, míg az írásbelileg pályázók ezen kijelentést ajánlatukban kötelesek megtenni.

A letett biztosítékot a vállalkozó a megajánlott és elfogadott vállalati összeg 10%-nak megfelelőleg kifizetésre tartozik. Végül megjegyeztetik, hogy a vonatkozó részletes árlejtési feltételek és egyéb kapcsolatos műszaki okmányok az államepítésügyi hivatal hivatalos helyiségében a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők. Zomborban, 1898. évi augusztus hó 11-én.

Alispán helyett:

Vojnits s. k.,

főjegyző.

2—2

790. szám.

kig. 1898.

ÁRLEJTÉSI HIRDETÉNY.

Deszpot Szent Iván község belvizeinek levezetésére szolgáló vízműveknek leterítését elhatározván, ezen mintegy 55842 köbméter földmozgósítást igénylő munkálatok biztosítására árlejtést hirdet.

Kikiáltási ár 17110 frt 50 kr, melynek 10% nyi bánatpénzt a versenyzők készpénz vagy az előirt óvadékképes értékpapírban letenni tartoznak.

Az árlejtés megtartásának napja **1898. évi szeptember hó 1-ő napjának d. e 9 órájára** Deszpot Szent Iván község tanaestermébe kitézetik. A hol a feltételek és műszaki munkálatok is megtekinthetők.

Deszpot-Szent Iván, 1898. augusztus 9.

Szkalin Benő, **Regelyacz Ráda,**
jegyző. 3—2 bíró.

2276. sz.

tkvi 1898.

Árverési hirdetés.

A hódásági kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Rosenstoch Nánán és fia cég végrehajtónak özv. Horváth Istvánné és társai végrehajtást szenvedők elleni 30 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásági kir. járásbírósa) területén lévő, Bács községében fekvő, a bácsi 1287. számú betétben A. I. 1—2. sorsz. alatt foglalt özv. Horváth Istvánné Balázs Mária, kisk. Horváth Erzsébet és kisk. Horváth Mária nevén álló 100. hr. 82. ö. i. sz. ház és udvarra, ugy 101. hrsz. kertre az árverést 412 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1898. évi augusztus hó 31-ik napján délután 3 órakor Bács községében tartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatul fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át vagyis 41 frt 20 krt, készpénzben, vagy az 1881-ik évi LX-ik törvények 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismerényt átszolgáltatni.

Kelt Hódásághon, 1898. évi június hó 24-én.

A hódásági kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság.

Zombor. Bittmann Nándor és fia könyv- és könyvendéjéből.

Irnok kerestefik.

Egy igen jól jövedelmező községi irnoki állást elnyerni óhajtok bővebb felvilágosítást a kiadóhivatalban nyerhetnek.

HIRDETMÉNY.

A moholi szerb hitközségnek f. évi július 24-én 114. szám alatt hozott határozata folytán közhírré tétetik, hogy egy nyolc métermázsas sulyu harang beszerzésére az árlejtés **folyó évi augusztus hó 30-án délelőtt 10 órakor** Moholon fog megtartatni, melyre árlejtők azzal hivatnak meg, hogy ajánlati összegük 10%-a óvadékkal az árlejtésnél leteendő.

Mohol, 1898. augusztus 19-én.

A gör. kel. hitközségi elnökség.

Hirdetés.

Ezennel közhírré teszem, hogy nálam az ó-sztapári vadászterületre vadászati igazolványok az 1898/99. vadászati évre válthatók.

A vadászati igazolvány ára 4 frt.

A pénz előre beküldése mellett a vadászati igazolványt postafordultával franco azonnal elküldöm.

Popovits Maden,

m. kir. postamester

3—2 és Ó-Sztapár községi vadászati jog bérloje.

1104. szám.

kig. 1898.

Pályázati hirdetés.

Pacsér községben elbocsajtás folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik.

Folyamodó köteles kimutatni:

1. hogy magyar honpolgár;
2. vedkötelezettségének megfelelő, 60. évet be nem töltötte;
3. irni olvasni tud;
4. kifogástalan előéletű.

Előnyben részesülnek kiszolgált csendőrök és altisztek. Évi fizetés 300 frt havi utalagos részletekben; felszerelést az előjáróság, ellenben a ruházatot sajátjából tartozik fedezni. Felszerelt kérvények **f. évi szeptember hó 1-ig** alulírott előjárósághoz nyújtandók be.

Kelt Pacséron, 1898. évi augusztus hó 11-ik napján.

Bogyó Ödön,

jegyző.

3—2

Tokai Lajos,

bíró.

1612. szám.

kig. 1898.

Pályázati hirdetés.

Pacsér községben lemondás folytán üresedésbe jött gyalogrendőri állásra ezennel pályázat nyitattik.

Folyamodó köteles kimutatni, hogy

1. magyar honpolgár,
2. vedkötelezettségének megfelelő, 60. évet be nem töltötte,
3. irni olvasni tud,
4. kifogástalan előéletű.

Előnyben részesülnek kiszolgált csendőrök és altisztek. Évi fizetés 300 frt előleges részletekben, a felszerelést az előjáróság adja, ellenben a ruházatot sajátjából tartozik fedezni.

Felszerelt kérvények **f. évi szeptember hó 1-ig** alulírott előjárósághoz nyújtandók be.

Kelt Pacséron, 1898. évi augusztus hó 18-án.

3—1

Az előjáróság.

710. szám.

1898.

Árverési hirdetés.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. törvényszék 1898. évi 7050. számú végzése következtében dr. Fleckenstein Ferenc bezdáni ügyvéd által képviselt bezdáni kölcsönsegélyző szövetkezet javára Varga József és Blaska József bezdáni lakosok ellen 550 frt és járuléka erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 732 frt 20 krra becsült butor, ágynemű, háziesszközökből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatulnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbírósa V. 452. 2. 1898. számú végzése folytán 550 frt tőkekövetelés, ennek 1898. évi június hó 1. napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 70 frt 19 krtban bíróság már megállapított költségek erejéig Bezdánban alperesek lakásán leendő eszközökre **1898-ik évi szeptember hó 3-ik napjának délelőtti 9 órája** határidőül kitézetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el foghatnak adatulni.

Kelt Zomborban, 1898. évi augusztus hó 20-án.

Cservenka Lajos,

kir. bir. végrehajtó.